

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A Koldusok bölcse 40 éve hazudik*

Forrás: *A Mai Nap*

Bpest

(Hely)

1936 III. 1.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

362.51

Hely

Idő

"1936"

Személy

Helyszám

A koldusok bölcse 40 éve hazudik, mégse vitte semmire

— Nagyságos ur, adjon nekem tizenkét fillért! — ezekkel a szavakkal szólított meg egy toprongyos öregember, este féltizkor a sötét Rákóczi-téren.

— Pontosan tizenkét fillért? — csodálkozom. — Tíz talán nem is elég? Maga mindenképp tizenkét fillért kap?

— Nem kapok én, kérem szépen, de már nagyon késő van és én szeretnék valahol meghuzódni. A menhelyre szeretnék menni és ez husz fillérbe kerül. Tizenkettő még hiányzik.

Jobban megnézem az öregot. Bizony nagyon szánalmas. Rongyos kabátjának mind a két ujjá elégett valahol. Könyökön alul mindkét karja meztelen és kormos. Különbén az arca is kormos. Nagy bozontos bajusza és szakállá pedig összeragadt a mosdallanságtól. Apró szeme alig látszik. Gallérja nincs. Foszladozó ingéről hatalmas, oda nem való, éktelen foltok csüngenek le.

Azért még nem csuknak be senkit

Aztán azt mondom neki:

— Nem hazudik maga, bácsikám, egész véletlenül! Biztos, hogy a menhelyre akar menni? Mintha valami itókaszagot éreznék magán.

Az öreg egy kicsit himez, aztán egy kicsit hámoz és a végén a következő merész kijelentést teszi:

— Azért még nem csuknak be senkit sem, amiért hazudik, kérem. A nagyurak is szoktak hazudni, meg mindenki szokott hazudni. Csak éppen nekem ne legyen szabad? Ha én hazudom, kérem, akkor én csak azért teszem, mert egy pár fillért akarok keresni, de a nagyurak azok millió forintokat, meg még többet is öszszefondorkodnak.

— Hát maga, öregem. mennyit «fondorkodott össze» ma? — kérdezem.

— Hát kérem, nagyságos uram — kezdi megint egészen bizonytalanul —, ha jól egybevetem, nem tesz az ki még egy fél pengőt sem.

— És most már csak nyolc fillérje van? — Nyolc.

Hosszas rábeszélésre elismeri, hogy három pohár szilvóriumot és két kisfröccsöt ivott meg ma, de már csak ez tartja benne a lelket. Itál nélkül egy napig sem tudná tovább huzni ezt a «szivány» életét. Most karácsonykor töltötte be a hetvenharmadik évét, de még eddig alig volt valami jóban része. Valamikor ugyan elég jólmenő kovácsmühelye volt lent az Alföldön, két segéddel dolgozott, patkolta a lovakat és felesége is volt.

— Csakhogy lassankint elfogytak a lovak, az adót sem birtam viselni — mondja vissza-

emlékezve az öreg — és ahogy maradtak el a lovak, úgy lett az én helyzetem is egyre türelhetlenebb, bizony, kérem szépen, az ember nem is gondolná eleinte, és ahogy elmaradt az utolsó ló, elment az asszony is az egyik segéddel. Isten látja lelkemet, nagyságos uram, az asszonyt nem is sajnálom, vigye el a manó, de az nagyon fájt nekem, hogy csak addig kellettem neki, amíg módom volt.

— Mióta van Pesten?

— Annak is van már vagy negyven esztendeje. A nagy kiállítás idején jöttem fel. Eleinte dolgoztam, napszámos voltam építkezéseknél, még most is sok házat látok itt mindenfelé, amelyhez én hordtam a máltát, meg amelynek én ástam meg a fundamentumát. Aztán egyszerre beteg lettem, mindenféle betegséget kaptam; fájt a gyomrom, a lábam, csúzt kaptam, vagy mi a csudát és már vagy tizennyolc esztendeje így tengetem magam. Koldulásból. Nincs senkim sem nekem, kérem szépen, az égvilágon. Itt csavargom össze-vissza. Nyolc nappal ezelőtt engedtek ki a toloncból és most attól félek, hogy megint visszavisznek.

— Persze, nincs bejelentőlapja.

— Dehogynis nincs, kérem, van nekem az is, csak az a baj, hogy nem jó.

Piszkos paksamétát kotor elő a zsebéből és elkezd benne böngészni. Odamegy az egyik lámpa alá. Végre megtalálja: összeszakadt, rongyos papírszeleteket tart az orrom elé. Egy bejelentőlapot. Legalább megtudom, hogy Veszter Andrásnak hívják, 1862-ben született Mártélyon, Csongrád megyében és hogy a foglalkozása: napszámos. Csakhogy a bejelentőlap valóban nem jó: arról tanuskodik, hogy Veszter András 1925-ben, november 7-én mint albérlő

a Csengery-utcában lakott. Ez bizony nagyon régen volt.

Megtudom, hogy Veszter bácsi 1925 óta már annyiszor volt a toloncház lakója, hogy maga sem tudja.

— Ugy megyek én már, kérem a toloncházba — mondja keserűen —, mintha csak hazamennék. Nem mintha olyan fényesen érezném ott magam, mert hiszen tiszta szívből utálok ott mindent, hanem mert olyan gyakorta vagyok ott bent, hogy szinte fel se tűnik már. Ha két hétig tudok csavarogni szabadon, akkor már magam is csodálkozom rajta. Ha, kérem szépen, lefekszem itt a téren, mondjuk erre a lócára, akkor egész biztos vagyok benne, hogy reggelre már a toloncban ébredek. Néha, ha nagyon el vagyok keseredve, akkor magam csinálom úgy a dolgot, hogy bekerüljek.

— Hogyan csinálja ezt?

Szomoruan és fölényesen legyint a kezével: — Sehogyse, kérem, mondom, hogy csak le kell feküdnöm egy padra, megtalálnak engem, az holt bizonyos, úgy ismerik már a szagomat is, hogy mennek utána.

Nagyot sóhajt és hozzáteszi:

— Biztos vagyok benne, nagyságos ur, hogy az Uristen is úgy fogja csinálni a dolgot a végén, hogy a toloncban rugjam az utolsókat. Ott fogom én lehunyni a szememet. És hát, tetszik látni, miért ne hazudjam, hiszen semmi bajom nem lehet, lopni nem lopok, ölni nem ölök, csak ilyen kicsiket szoktam hazudni, legfeljebb megint bekerülök oda, a toloncházba, ahol már sok ismerősöm van.

El is bucsuztam Veszter bácsitól. Mikor odaadtam neki a tizenkét fillért, még csak nem is csodálkozott. De azért megköszönte. Aztán elindult arra befelé a Német-utáca.

Tizenkét fillérbe kerül egy kisfröccs.